

Nowe dane o *Trichoferus campestris* (FALDERMANN, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce

<http://doi.org/10.5281/zenodo.3249995>

JACEK KURZAWA

ul. Sterlinga 2/10, 97-200 Tomaszów Mazowiecki, e-mail: jacek.kurzawa@entomo.pl

ABSTRACT. New data on the occurrence of *Trichoferus campestris* (FALDERMANN, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae) in Poland.

In the paper new data about *Trichoferus campestris* (FALDERMANN, 1835) from central Poland is presented. Based on additional information about recent records of this species from Upper Silesia and West Sudety Mountains, as well as the possibilities of species introduction into the Polish fauna are discussed.

KEY WORDS: Cerambycidae, Europe, new records, introduced species.

WSTĘP

Trichoferus campestris (FALDERMANN, 1835) jest gatunkiem rozsiedlonym w środkowowschodniej Azji (PLAVILSTSHIKOV 1940), skąd na przestrzeni ostatnich 20 lat rozprzestrzenił się na zachód i wykazywany był z europejskiej części Rosji (EGOROV 2001, DEDYUKHIN 2005, NIKITSKY & MAMONTOV 2008, RUCHIN 2008), Ukrainy (TEREKHOVA & BARTENEV 2007, ZAMOROKA 2009), Rumunii (SERAFIM & MAICAN 2004), Czech i Słowacji (SABOL 2009), Polski (KRUSZELNICKI 2010), Węgier (HEGESSY & KUTASI 2010) oraz Mołdawii (DASCĂLU *et al.* 2013). Został również zawleczony do Kanady (GREBENNIKOV *et al.* 2010). Biologicznie związany jest z drzewami liściastymi (PLAVILSTSHIKOV 1940), rzadko zasiedla również drzewa iglaste (DANILEVSKY & MIROSHNIKOV 1985).

WYNIKI

Gatunek odnotowano kilkakrotnie na obszarze miasta Warszawa, w dzielnicy Targówek [UTM EC09], 26.07.2015 (na światło), 04.08.2015, 06.08.2015, 10.08.2015, 16.08.2015, na sągach sosnowych, obs. Dariusz Wierzbicki; 02.08.2017, 10.08.2017, leg. Dariusz Wierzbicki; 14.08.2017, na sągach brzoźowych, leg. Jacek Kurzawa (Ryc. 1). Informacja o pierwszej obserwacji gatunku ukazała się na Polskim Forum Entomologicznym (WIERZBICKI 2015).

Osobniki spotykano w dzień ukryte w przydomowym składzie drewna sosnowego i brzoźowego przygotowanego na opał. Składowane drewno pochodziło z zakupów w sieci sklepów Castorama a następnie było składowane w ogródku przez kilka lat. *Trichoferus campestris* nie był zaobserwowany w roku 2016 ani w 2018 pomimo usilnych jego poszukiwań. Ponieważ jesienią 2018 roku w budynku założono instalację gazową i zrezygnowano z opalania drewnem przydomowe składowisko drewna usunięto. Pomimo przeszukania pobliskiego terenu nie udało się odnaleźć zarazy drzew.

Ryc. 1. *Trichoferus campestris* (FALD.) – Warszawa-Targówek, 14.08.2017 (fot. J. Kurzawa).

Fig. 1. *Trichoferus campestris* (FALD.) – Warszawa-Targówek, 14.08.2017 (photo J. Kurzawa).

DYSKUSJA

Należy przyjąć, że *Trichoferus campestris* pojawił się na działce na skutek zawleczenia z drewnem brzoźowym, sprowadzonym z sklepu sieci Castorama, następnie wyroił się w 2015 roku i zasiedlił składowane tam drewno. Cykl rozwojowy tego gatunku trwa dwa lata, co tłumaczy jego obecność w 2017 roku i brak w pozostałych latach.

Jest to kolejne potwierdzenie zdolności przeżyciowej tego gatunku w naszym kraju w warunkach naturalnych. W latach 2008–2009 z materiału (gałęzie gruszy, jabłoni i czereśni) pobranego z Sichowa [UTM WS76; 51.09119,16.04251] uzyskano od 23.07.2010 r. 15 exx. (SZCZEPAŃSKI W. & SZCZEPAŃSKI W.T. 2019). Ponieważ materiał lęgowy przechowywany był w piwnicy domu oraz okresowo w ogrodzie, okazało się, że w 2014 r. w tym domu w Legnicy pojawił się okaz zwabiony do światła z ogrodu a w kolejnych latach pojawiły się kolejne okazy. W tym przypadku doszło do zawleczenia gatunku do Legnicy i pojawienia się tam osiadłej niewielkiej populacji tego gatunku, która obecnie tam istnieje.

Do zawleczenia gatunku przez sieć sklepów doszło również w Czechach i na Słowacji w 2008 r. (sieć Barum) (SABOL 2009). W większości przypadków w Europie zasiedlone było drewno brzoźowe, opałowe, co wskazuje na jedną z dróg dyspersji tego gatunku.

PODZIĘKOWANIA

Autor składa serdeczne podziękowania Dariuszowi Wierzbickiemu z Warszawy za współpracę oraz Jarosławowi i Bożenie Frunze z Legnicy za dostarczenie szczegółowych informacji o hodowli tego gatunku.

PIŚMIENNICTWO

- DANILEVSKY M.L., MIROSHNIKOV A.I. 1985. Zhuki-drovoseki Kavkaza (Coleoptera, Cerambycidae). Opredelitel' Krasnodar Station of Plant Protection, Krasnodar, 419 pp + 38 colour photographs. [In Russian].
- DEDYUKHIN S.V. 2005. The longicom beetles (Coleoptera, Cerambycidae) of national park „Netchkinskiy” (with review of the family fauna of Udmurtia). *Vestnik of Udmurtia University, Series Biology* 10: 81–96. [In Russian]
- DASCĂLU M.M., SERAFIM R., LINDELÖW Å. 2013. Range expansion of *Trichoferus campestris* (FALDERMANN) (Coleoptera: Cerambycidae) in Europe with the confirmation of its presence in Romania. *Entomologica Fennica* 24: 142–146.
- EGOROV L.V. 2001. The state of knowledge of Chuvash Republic Coleoptera fauna at the turn of the century. *Bulletin of I.Ya. Yakovlev Chuvash State Pedagogical University* 1(20): 47–59. [In Russian]
- GREBENNIKOV V.V., GILL B.D., VIGNEAULT R. 2010. *Trichoferus campestris* (FALDERMANN) (Coleoptera: Cerambycidae), an Asian wood-boring beetle recorded in North America. *Coleopterists Bulletin* 64(1): 13–20.
- HEGYESSY G., KUTASI C. 2010. *Trichoferus* species new to Hungary (Coleoptera: Cerambycidae). *Folia Entomologica Hungarica* 71: 35–41.
- KRUSZELNICKI L. 2010. Doniesienie o występowaniu *Trichoferus campestris* (FALDERMANN, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce. *Acta entomologica silesiana* 18: 39–40.
- NIKITSKY N.B., MAMONTOV S.N. 2008. New data on xylophilous beetles (Coleoptera of the forests of the Tula region. *Euroasian Entomological Journal* 7(2): 126–132. [In Russian]
- PLAVILSTSHIKOV N.N. 1940. Fauna SSSR. Nasekomye zhestokrylye. T. XII. Zhuki-drovoseki (ch. 2). Moskva - Leningrad: Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR, 784 + [3] pp.
- RUCHIN A.B. 2008. New species of beetles (Coleoptera, Insecta) of the Republic of Mordovia. Proceedings of the conference „Aquatic” and overland ecosystems: problems and perspectives of „researches”. Organisms, populations, ecosystems, the problems and the ways of biodiversity conservation, 237–239. [In Russian]
- SABOL O. 2009. *Trichoferus campestris* (Coleoptera: Cerambycidae) – nový druh tesařika v České Republice a na Slovensku. *Klapalekiana* 45: 199–201.
- SERAFIM R., MAICAN S. 2004. Contributions to the knowledge of the Coleopterans from the littoral of the Black Sea. *Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle Grigore Antipa* 47 : 169–210.
- SZCZEPAŃSKI W., SZCZEPAŃSKI W.T. 2019. Nowe stanowiska wybranych gatunków z rodziny kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce południowo-zachodniej. *Acta entomologica silesiana* 27(012): 1–11 [online]. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3249946>.
- TEREKHOVA V.V., BARTENEV A.F. 2007. New data for distribution and biology of *Trichoferus campestris* (FALDERMANN, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae) in Ukraine. *News of Kharkiv Entomological Society* 24(1–2): 67–68.
- WIERZBICKI Ł. 2015. In: KURZAWA J., Polskie Forum Entomologiczne. <https://entomo.pl/forum/viewtopic.php?f=882&t=32123>. Access: 23.08.2015.
- ZAMOROKA A.M. 2009. A new record of longhorned beetle *Trichoferus campestris* (FALDERMANN, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae) in Ukraine. *Proceedings of the State Natural History Museum* 25: 275–280. [In Ukrainian]

Accepted: 15 May 2019; published: 19 June 2019

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>